

Wat kan een ISK-leerling aan?

Een verlengde intake met formatieve evaluatie geeft beter zicht op een passend niveau voor nieuwkomers in internationale schakelklassen.

Nieuwkomers van 12 tot 18 jaar volgen eerst zo'n twee jaar onderwijs in een internationale schakelklas (ISK). Bij een intake verzamelt de school gegevens over de voorgeschiedenis van de leerling en neemt ze vaak tests af om de Nederlandse taalvaardigheid en de rekenvaardigheid in kaart te brengen. Op basis daarvan volgt een inschatting van een passende leerroute. Er is daarbij vooralsnog weinig aandacht voor het leerpotentieel en de gevoeligheid voor instructie van deze leerlingen. Formatieve evaluatie kan helpen om zicht te krijgen op hoeveel of hoe gemakkelijk een leerling de tweede taal leert. Je kijkt dan niet naar wat een leerling al kan, maar naar hoe hij profiteert van instructie en wat hij nodig heeft. Zo krijg je een indicatie van welk niveau een leerling aankan.

In een praktijkgericht onderzoek hebben veertien ISK-docenten van vijf ISK's gedurende zes weken leerlingen systematisch geobserveerd. Elke docent noteerde op observatieformulieren een aantal keer per week tijdens de lessen hoeveel (extra) instructie nodig was, welk leergedrag de leerling liet zien en welke hulp hij nodig had om een stapje verder te komen. De docenten vonden de formulieren gemakkelijk te hanteren en bruikbaar voor de verlengde intake en om hun lessen te verbeteren. De

Beeld Frits Dijkstra

formulieren hielpen hen om de gevoeligheid voor instructie van de leerlingen bewust, doelgericht en systematisch in de gaten te houden. Wel kostte het invullen veel tijd en dat wekelijks doen is ook niet nodig – zo snel verandert gedrag niet; aan het begin, halverwege en aan het einde van de ISK is voldoende. De informatie uit de observaties gaf de docenten houvast in de les, bij leerlingbesprekingen met het team en bij de overdracht naar een andere klas of school. Daarnaast blijven summatieve toetsen nodig gedurende het ISK-traject, vonden de docenten. Binnen het project werden de meeste leerlingen in de hoogste leerroute geplaatst. Of en in hoeverre de verlengde intake hieraan heeft bijgedragen, is voer voor vervolgonderzoek. Dit project laat alvast zien dat observaties tijdens een intakeperiode nuttig zijn om het leerpotentieel van nieuwkomers beter in te schatten.

/ Femke Scheltinga

Lies Alons e.a., Passend onderwijs voor nieuwkomers in het voortgezet onderwijs. *NRO praktijkgericht onderwijsonderzoek* (projectnummer 405-16-507), 2016-2017.

DTRANSLATE

Wat betekenen toch al die (buitenlandse) onderzoekstermen? Didactief vertaalt ze in gewoon Nederlands.

Correlatie znw.

Letterlijk: samenhang. Correlatie gaat over samenhang tussen twee zaken, bijvoorbeeld het salaris van de leraar en de kans op een burn-out. Onderzoekers geven dit weer met een getal tussen -1 en 1. Bij 1 lopen de variabelen gelijk op (hoe meer salaris, hoe meer burn-out), bij -1 lopen ze juist uit elkaar (minder salaris, meer burn-out) en bij 0 is er geen enkele samenhang. Maar het allerbelangrijkste om te onthouden: correlatie is geen oorzakelijk verband (causaliteit). Oftewel: de burn-out wordt niet veroorzaakt door de hoogte van hun salaris. / BR

DATING

Werk je bij een school en zou je graag de hulp of begeleiding van een onderzoeker inschakelen? Of ben je onderzoeker en heb je een bijzonder onderzoeksproject voor scholen in de aanbieding? Stuur je oproep naar redactie@didactiefonline.nl o.v.v. *Didactief Dating*.

Om het basisonderwijs niet dubbel te belasten met onderzoek, worden in de landelijke peiling exacte vakken 2019 twee onderzoeken gecombineerd: TIMSS-2019 en Peil.rekenen-wiskunde. TIMSS toetst elke vier jaar wereldwijd de vaardigheden van groep 6-leerlingen in rekenen-wiskun-

de en natuuronderwijs. Peil.rekenen-wiskunde, onder regie van de inspectie, kijkt naar de vaardigheden in groep 8. We roepen alle tweehonderd uitgenodigde scholen op vooral deel te nemen. Het kost geen extra werk: onderzoekers nemen de toetsen af en kijken deze na. Als deelnemende school krijg je inzicht in de prestaties en houdingen van je leerlingen, vergeleken met landelijke gemiddelden. Elke getoetste leerling krijgt een presentje.

De peiling wordt uitgevoerd door de Universiteit Twente en het Kohnstamm Instituut, gefinancierd door het NRO. Zie ook timss.nl.